

Melaats

**POLITIEKE
SATIRE**

**HAYE
VAN DER
HEYDEN**

Melaats

POLITIEKE SATIRE
OVER EEN BOZE WITTE MAN
IN OPSpraak

Haye van der Heyden

Colofon

Eerste druk: september 2020

Haye van der Heyden

Uitgever Vogelvrij

Omslagontwerp & typografie: epublicist.nl | zinnenprikkelend

ISBN 9789083055848

© 2020 Uitgeverij Vogelvrij. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaargemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende(n).

© 2020 Uitgeverij Vogelvrij. All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior permission in writing from the proprietor(s).

1.

Mag ik tutoyeren? Dank je wel. Lees jij dit? Dan ben je vast geen Gutmensch, want die wil niks met me te maken hebben. Wat jammer is, want tot hem of haar wil ik spreken. Helaas leven wij in een wereld waarin de mensen alleen lezen wat ze al weten of waar ze het mee eens zijn, wat een zinloze bezigheid is natuurlijk, maar die zinloosheid lijkt weinigen te storen. Ze willen uitsluitend in hun gelijk leven, met oogkleppen op hun tijd uitzitten, om uiteindelijk verongelikt te sterven. Het is een keuze.

Laat ik mezelf even introduceren: ik ben een man, een gewone man zouden anderen zeggen, voor mezelf ben ik dat natuurlijk niet. Niemand is voor zichzelf gewoon. Voor mezelf ben ik uniek, bijzonder en onverwacht. Ik kan me echter voorstellen dat de buitenwereld me als een gewone man ziet.

Ik heb ook een gewone jeugd gehad. Ik was enig kind - dat was in mijn tijd misschien niet zo heel erg gewoon, daar heb je het al - en ik groeide op in een dorp in Nederland, waar een kerk stond op een pleintje. Soms was daar iets te doen. Een kermis of zo, of Koninginnedag. Ik had vriendjes, niet al te veel, met wie ik dingen meemaakte. Leuke dingen, stoute dingen, pijnlijke dingen. Het zijn nu net als ik bejaarde mannen geworden, met wie ik geen contact meer heb. Of laat ik zeggen, ze zijn bijna bejaard; de meesten zullen nog wel aan het werk zijn, wat dat betreft ben ik er vroeg bij. Ik ben namelijk onlangs vervroegd met pensioen gegaan, wat me eigenlijk helemaal niet zo slecht bevalt. Elke dag de hele dag voor jezelf hebben is een bijzondere rijkdom. Je kunt gewoon je tijd nemen voor alles. In de zon zitten, een wandeling maken, een kijkje nemen bij een gebouw in aanbouw.

Het was niet mijn eigen keuze, dat vervroegde pensioen. Ik werkte bij de spoorwegen en ik was met een aantal collega's decennialang belast met het uitdokteren van wat ze vroeger 'het spoorboekje' noemden. Wij moesten met zijn allen zien te bepalen hoe laat de treinen reden en hoe ze op elkaar aansloten. Mooi werk, soms saai, soms ook wel spannend als

het moeilijk was en opwindend als het dan toch lukte.

Altijd maakten we bij dat werk dankbaar gebruik van de nieuwe mogelijkheden in de automatisering, totdat de algoritmes kwamen en ik het niet meer kon volgen. Er kwamen mannen op de afdeling die niets van treinen en stations wisten, maar toch ons werk konden overnemen, met veel gemak en met een enorme snelheid. Natuurlijk ging er in het begin van alles mis en stonden er voortdurend treinen stil, maar toen de kinderziektes waren overwonnen, ging het beter dan toen wij het deden. En toen kwamen de gesprekken. Zo ook met mij. Of ik er niet iets voor voelde wat eerder dan gepland van mijn rust te gaan genieten...

Ja, de Gutmensch - prachtige term is dat toch - is mijn opponent. Hij - ik houd het vanaf hier voor het gemak even op de mannelijke vorm van het verschijnsel - is namelijk een leugenaar en ik houd niet van leugenaars. Hij liegt tegen de natuur, tegen zijn medemensen en vooral tegen zichzelf. Dat is mijn stelling. Vaak is hij een ijdele babyboomer die zichzelf heel wat vindt, die goed heeft geboerd en vooral, vooral dat vooral, het beste met de wereld en de minder bedeeden voorheeft. Hij is trots op zichzelf, want hij deugt als geen ander. Daarom heet hij ook Gutmensch te zijn. Prachtige term, in het Duits ook nog, geweldig.

Laten we voor het gemak toch even doen alsof jij een Gutmensch bent, zodat ik je kan toespreken, want dat is wat ik zo graag wil. Ik ben anders dan jij, dat weet ik zeker. Ben ik een boze witte man? Absoluut niet, ik ben rustig, kalm en in evenwicht. Dat wil jij niet, omdat je me wilt tegenhouden, omdat je me wilt kunnen analyseren, omdat je wilt aantonen dat ik vanuit frustratie en boosheid opereer. En dat wil je omdat jouw mening superieur is aan de mijne en omdat het feit dat ik geheel anders over dingen denk, ergens door moet komen, door een zwakte in mijn persoonlijkheid of door omstandigheden. Het spijt me, ik ben niet boos, ik ben evenwichtig en ik ben ook nog vastbesloten.

Ik moet wel zeggen dat ik verder alle kenmerken heb die bij een boze witte man schijnen te passen: ik ben dus zoals gezegd al wat ouder, zwaarlijvig, kaal, en wit dus, hartstikke wit. Dat wil zeggen, ik ben blank, echt wit is dat natuurlijk niet, net zoals de meeste zwarten niet zwart maar bruin zijn. We zeggen nou eenmaal wit en zwart. Van mij mag het.

Met pensioen ben ik, inderdaad, maar het is anders dan ik gedacht had. Momenteel woon ik namelijk illegaal in een vakantiehuisje, nadat mijn vrouw mij heeft verlaten. Dat wil zeggen, ik heb haar moeten verlaten, ze heeft mij eerst weggestuurd en vervolgens is ons grote huis op haar naam gezet. Ik heb mijn leven lang gewerkt, zij eigenlijk niet, zij heeft nu bezit, ik niet. Dat is het resultaat.

Op een ochtend, nu alweer bijna een jaar geleden, kom ik beneden en tref ik haar, wat uitzonderlijk is, geheel gekleed en opgemaakt aan in de voorkamer.

‘Er is iemand anders,’ zegt ze. ‘Sorry. Het spijt me echt, maar het is gewoon zo.’

Ik begrijp eerst totaal niet wat ze bedoelt. Er is iemand anders, er zijn andere mensen, zoiets hoor ik, en ik vraag me af wat het doel van de mededeling is. Dan valt de munt en ik staar haar aan. ‘Er is iemand anders? Een andere man, bedoel je?’

‘Nee, een vrouw. Ik wil geen mannen meer. Ik heb genoeg van mannen.’

‘Een vrouw?!’

‘Ja.’

‘En daar heb je seks mee?’

‘Ja.’

‘Hoe lang is dat al?’

‘Negen weken en twee dagen. O nee, drie. Negen weken en drie dagen.’

Ik staar haar aan. Daar zit het meisje op wie ik ooit verliefd was, de moeder van mijn zoon, de vrouw met wie ik meer dan 25 jaar lief en leed heb gedeeld en opeens is er iemand anders, zegt ze.

‘Vind je het erg?’ Ze lijkt oprecht geïnteresseerd. ‘Ik bedoel, ik dacht, jij zit ook niet meer op me te wachten. Toch?’

‘Ik had een man erger gevonden,’ zeg ik. ‘Maar leuk is het natuurlijk niet. Ik heb nu toch het gevoel dat ik iets niet goed heb gedaan.’

‘Och,’ zegt ze, ‘het is het leven. We hebben er allebei schuld aan, denk ik. Of allebei niet. Het gaat zoals het gaat.’

Ik heb altijd een bloedhekel gehad aan dat zinnetje en de variaties daarop. Het gaat zoals het gaat, het loopt zoals het loopt, het is zoals het is. Dooddoeners zijn het, die alle spijt wegzuiven en alle vechtlust

ontmannen.

‘We gaan scheiden,’ zegt ze dan. ‘Dat is verreweg voor iedereen het beste. Ik wil graag in dit huis blijven en Ursula wil bij me intrekken. Als we nou afspreken dat ik het huis mag hebben, hoef je me verder niks te betalen. Is dat wat?’

Ik ben te verbaasd om te protesteren, te geschokt om te reageren. Ursula? Ik zie meteen een beer van een vrouw voor me, met enorme handen en brede schouders, in een grijs pak.

Die middag ga ik om half vier al aan de drank, in mijn eentje, ergens in een café waar ik niemand ken. Terwijl ik daar aan de bar zit en de ene jonge borrel na de andere naar binnen giet, bedenk ik dat ik zou moeten huilen. Dat zou logisch zijn, dat hoort bij een situatie als deze, maar ik kan het niet. Ik wil het ook niet, stel ik met enige verbazing vast, zodat ik me afvraag of ik wel echt van mijn vrouw houd of gehouden heb. Stel je voor dat het me allemaal niets doet, dat bewijst dan toch wel iets. Wat erg zou dat zijn, na al die jaren.

Denk niet, politiek correcte betweter die je d’r bent, dat je in dit verhaal met genoeg kunt lezen dat boze witte mannen losers zijn, want dat zijn ze misschien inderdaad, maar bij jou vergeleken zijn het engelen en wijsgeren. Zelf ben je namelijk nog veel erger, niet omdat je nog veel erger bent, want we zijn natuurlijk allemaal even erg, maar omdat je denkt dat je veel beter bent dan die boze witte man, omdat er een lichtje in je hart is en dat is Mao. Mao ja, de grootste moordenaar aller tijden. Dat is jouw profeet als de mijne Adolf Hitler is, zoals jij in schuimbekkende disputen orgastisch pleegt te beweren. Ja, de boze witte man is de duivel, ongetwijfeld, maar jij bent dan twee duivels, omdat je jezelf dupliceert met je dubbele moraal.

Lees mijn toch wel wat dramatische verhaal, jij moreel superieur wezen, dus niet met weemoedelijk genoeg, niet met die neerbuigende hoofdschuddering van je, lees het als een aanklacht op jezelf, want jij hebt dit veroorzaakt. Jij bent namelijk de vleesgeworden dictatuur van de publieke opinie. Jouw moraal, jouw foute moraal, moet ik zeggen, want jouw altruïsme en je sociale gevoel zijn gebaseerd op luxe en verhevenheid en dus niet uit jezelf afkomstig, maar uit de positie waarin je verkeert,

houdt die dictatuur angstvallig in stand.

Snap je het nog? Waarschijnlijk niet. Dat komt nog wel, ik zal het je allemaal uitleggen.

Maar inderdaad, ik heb wat meegemaakt, daar lusten jouw golden retrievers geen droog brood van, dat is waar. Je zult je verkneukelen. Dus misschien toch maar even lezen?

2.

Het jaar 2019 is al even op streek en ik woon in een chaletje, zoals dat heet. Dat is helemaal niet zo slecht tegenwoordig, die dingen zijn gemaakt van kunststof die op hout lijkt en de dakpannen zijn van ijzer en zitten vast aan het dak. En de kachel is gewoon op gas. Als je het koud hebt, zet je hem met een draaiknop hoger en als het te warm wordt, zet je hem met dezelfde knop weer omlaag. Goed systeem, heel overzichtelijk. Ik ben blij dat ik van dat kutding met dat klotedisplay af ben, waar je voor elke dag apart moet instellen hoe laat je opstaat, hoe laat je thuiskomt en hoe laat je gaat slapen. En als de batterij leeg is, weet je niet hoe je hem van de muur moet halen, want er staat weliswaar een gebruiksaanwijzing op, maar die zie je niet omdat de batterij leeg is.

Een vriend van me had een waardeloos huwelijk en daarom een man cave om zich in te verschansen, maar hij is nu van haar af en heeft een jong ding om zich uitbundig mee te vermaken. Hij heeft mij dit optrekje verkocht. Ik kon het nog net betalen, met behulp van die oplichters van de bank. Ik heb nu een huisje alleen, een woninkje voor mezelf, met een slaapkamer, een open keukentje in de zitkamer, plastic openslaande deuren, een veranda en een tuintje. In dat tuintje zit ik als het warm is, met mijn grote witte lijf, en met een hoed op mijn hoofd tegen de huidkanker. Hoe lang heb ik nog te leven? Godkeristus, misschien nog wel 25 jaar. Hoe kom ik die tijd door?

Ik volg het nieuws. Dat is wat ik heb, dat is mijn intimiteit met de buitenwereld. Ik volg de teloorgang van wat we vroeger links noemden, terwijl daar op televisie eigenlijk nog niet zo veel van te zien is. Daar hangen ze nog steeds in de jaren zeventig, toen men dacht dat alles goed zou komen met iedereen en dat er nooit meer oorlog zou komen en zo. Heel grappig. Een mooie tijd was dat. Toen was mijn meisje nog een meisje, die haar ogen neersloeg als ik naar haar keek, en ik was nog rank en slank, stotterde een beetje en had lange sluike haren.

Mijn verre vriend, de grote populist in de VS - hij is mijn vriend tegen

mijn wil, jij Gutmensch dwingt me daartoe - heeft het soms moeilijk in het Witte Huis, maar doet zijn ding en dat gaat behoorlijk goed. Mijn iets minder verre vrienden, de Nederlandse populisten - ze zijn mijn vrienden tegen mijn wil, jij Gutmensch dwingt me daartoe - staan nog steeds politiek buiten spel en mogen niet meeregeren, omdat zij racisten zijn, fascisten, onmenssen. Dat is erg, vind ik. En contraproductief. Ik zit me daar soms toch wel even over op te winden, daar in dat chaletje dat gemaakt is van kunststof die op hout lijkt en waarvan de dakpannen van ijzer zijn en vastzitten aan het dak. Bij voorbaat worden zij al uitgesloten van deelname aan welke coalitie dan ook, bij voorbaat wordt ons bezorgde mannen en vrouwen de mond gesnoerd. Wij zijn fout en blind voor de gevaren, zeggen de deugende Gutmenschen, hun wijze hoofden meewarig schuddend over zo veel domheid. Zien we dan niet wat er gaat gebeuren? Zien we dan niet dat de geschiedenis zich gaat herhalen? Er komt een nieuwe holocaust, dat is duidelijk! Zie je dat dan niet? Kijk nou wat er gebeurt! Kijk nou!

Het is goed jongens, rustig maar, ik vind het best, ik protesteer er niet tegen. Waarom zou ik? Niemand die daar namelijk iets zinnigs over te vertellen heeft, ook ik heb er dus niks over te zeggen, ik weet er niets van, maar jullie ook niet. De toekomst is ongewis, alleen het heden is een gegeven.

De eerste maanden dat ik 's avonds gewoon scheten kon laten in bed omdat er niemand bij me was die zich daaraan kon storen, en ik niet 's morgens bij het ontwaken mijn meisje naast me voelde, heb ik lichtelijk verdoofd doorgebracht. Ik heb in die periode dat chaletje zo goed als ik kon ingericht en huiselijk gemaakt en allerlei andere dingen geregeld, zoals kleding, servies, bestek, verzekeringspapieren, verhuisberichten, een stofzuiger, een koffiemaakapparaat, een broodrooster, emmers, stoffer en blik, noem maar op. Godkeristus, wat heeft een mens veel nodig. Ik kan het me nauwelijks herinneren allemaal, dat ik dat allemaal gedaan en geregeld heb, ik deed het als vanzelf, omdat het gedaan en geregeld moest worden.

Soms reed ik terug naar ons huis, in de avond als het donker was, en dan sloop ik als een kwajongen door de tuin naar het zijraam, waar de

gordijnen nooit dicht van zijn, om naar binnen te kijken. Daar zat mijn meisje dan meestal televisie te kijken, en naast haar op de bank of even verderop aan de grote tafel achter een laptop zat Ursula, die helemaal niet groot was en geen handen had als kolenschoppen en geen grijs pak droeg. Ze zag er meer uit als een frêle Française, met halflang, zwart haar en opgemaakte ogen. Leuk vrouwtje, zouden we vroeger zeggen. Toen dat nog mocht.

Ik wachtte dan tot ze elkaar even een vluchtig kusje hadden gegeven, dat wilde ik om de een of andere reden zien, om daarna weer terug te sluipen naar mijn auto, die eerst van haar was, maar omdat zij nu de mijne heeft, heb ik nu die van haar. In het begin rook ik haar nog als ik instapte, nu is dat niet meer. Dat zal ook zijn omdat ik mezelf tegenwoordig weer verwen met ruimschoots tabak en ik het heerlijk vind om ergens langs een kanaal of zo geparkeerd te staan en dan met open raam een stuk of drie sigaretten te gaan zitten roken. Men moet tenslotte genieten. Gezond leven hoeft niet meer. Of ik nou nog 25 jaar leef of 23, dat maakt echt niet uit.

Het is vreemd dat ik eigenlijk leef met al die nieuwslezers, commentatoren, presentatoren en politici, terwijl zij mij niet kennen en niet eens weten dat ik besta. Ook de twitteraars weten niet hoe ik echt heet, ze kennen mij alleen als Gekke Henkie, die soms fel van leer kan trekken maar ook regelmatig mild en zacht kan oordelen over van alles en nog wat. Ze kennen me niet en dat terwijl ik tijdens mijn wandelingen met iedereen praat, discussieer en ruziemaak, maar ook regelmatig dingen rustig en geduldig uitleg. Niemand die het hoort, niemand die het iets kan schelen. Soms wordt er op me gescholden op Twitter, door een of andere extremist van een of andere hyperlinkse universiteit of zo, maar dat is niet persoonlijk, weet ik, dat is gericht tegen het beeld dat hij van me heeft en dat hij graag in stand wil houden. Van mij mag het, ik ben onaantastbaar, ik woon in mijn chaletje, heb een stofzuiger en bestek en servies en een koffiemaakapparaat en doe geen vlieg kwaad.

Gepolariseerd zijn we: we zijn de een of de ander en we vinden overall de argumenten om zo te kunnen blijven. Moeilijk is dat niet, voor alles wat ik zou willen beweren is wel iets te vinden op het internet, het staat er

vol mee. Als ik intik dat ik denk dat de Paus Marilyn Monroe vermoord heeft, krijg ik een lang artikel waarin staat dat de Paus Marilyn Monroe heeft vermoord. God en de duivel zijn nu overal tegelijk. Het is dankzij dat internet en natuurlijk dankzij Twitter niet moeilijk een boze witte man of een Gutmensch te zijn en te blijven. Een eenvoudig tekstje met wat gemeenplaatsen doet al wonderen: een tsunami van hoon, spot, walging en weezin spoelt over je heen en je zet je hakken in het zand. Dat is precies waar je naar op zoek bent, dit is exact wat je wilt, want je bent wie je wilt zijn.

Ik maak wandelingen van verschillende lengtes. Ik heb de lange wandeling, die door de bossen gaat en over velden voert en die ik maak als het mooi weer is en ik weinig of geen last heb van mijn hielspoor. Ik heb de middellange, die alleen even door het bos gaat en verder langs een rustige weg met boerderijen aan weerszijden, die ik maak als ik ongedurig ben of iets anders te doen heb die dag. En ik heb de korte, om het winkelcentrum heen, die langs huizen en winkels gaat; die loop ik als ik behoefte heb onder de mensen te zijn, omdat ik bijvoorbeeld al twee of drie dagen niemand gesproken heb. Ik loop, denk na en praat in mezelf. Ik ben eigenlijk best boeiend gezelschap, vind ik zelf.

We staan aan de vooravond van een nog extremere politieke aardverschuiving dan we al achter de rug hebben, zo wordt alom en zeker door mij aangenomen. Links vreest een derde wereldoorlog met een nieuwe holocaust, waarbij nu de moslims in de ovens zullen verdwijnen. Rechts hoopt op opschudding en opschoning, op een wereld waarin de mensen mogen zeggen wat ze willen zeggen, met een Nederland dat Nederland weer is, vol Zwarte Pieten, hand in hand lopende homo's en meisjes met korte rokjes, die nagefloten mogen worden. Er komt een nieuwe tijd, denkt rechts, wat men rechts noemt, net zoals men destijds een nieuwe tijd verwachtte, eind dertiger jaren van de vorige eeuw. Er werd toen gedroomd van een verenigd Europa, terwijl wij daar nu wakker van liggen; die droom van toen werd een grote nachtmerrie, uitmondend in de wereldoorlog der wereldoorlogen. Die nachtmerrie die we nu hebben zal hopelijk beter aflopen. Let wel, het is niet dat ons

land nooit een deel mag worden van een groter geheel, zeggen wij boze witte mannen die geen boze witte mannen zijn, dat mag het wel, maar niet ten koste van alles wat ons lief is. En rustig aan, stapje voor stapje. Dat is het ware conservatisme: vooruitgang met behoud van het goede.

Soms ben ik inderdaad hele dagen alleen en wordt het me iets te veel. Dan zit ik al die uren opgesloten in die dikke kop van me en kan alleen de jenever me redden. Half vijf, dan kantelt de eerste en ik probeer het vervolgens bij zes te houden, hoogstens zeven. Soms is er dan nog wat soloseks, met rare gedachten, steeds vaker niet. Het voelt zo zinloos en ik ben zo moe daarna. Alsof de moed en de energie me in de schoenen zijn gezakt.

De grote vraag is en blijft: wat doe ik met de rest van mijn leven? Wat heeft het nog voor zin dat ik besta? Of heeft het geen zin te verlangen naar zin? Ik kijk naar mezelf en ik zie wat ik zie: iemand die er eigenlijk alleen nog maar is omdat hij nog niet dood is gegaan.

3.

Mijn meisje is de moeder van mijn zoon en alleen dat al maakt haar de vrouw van mijn leven. Heb jij een zoon, Gutmensch? Of een dochter? Je hebt vast allebei. Hij is ruim twee jaar ouder dan zij, waarschijnlijk, en hij studeert met succes iets economisch, waarna hij zich gaat inzetten voor een betere wereld en daar heel veel geld mee gaat verdienen. Weleens de kantoren van het Aidsfonds gezien, daar ergens in de gouden bocht van de Herengracht of zo? Aidsfonds, Greenpeace, zoiets. Drie ton verdienen aan de ellende van anderen en dan ook nog denken dat je alles voor je medemens overhebt. Wat een geniaal systeem. En zij, je dochter, is ongetwijfeld beeldschoon en waanzinnig creatief. Doet zij na het gymnasium de kunstacademie of de toneelschool? Vast.

Mijn zoon is homoseksueel, dat zag ik al toen hij een jaar of tien was. Ik vind het erg jammer, dat durf ik rustig toe te geven en dat heb ik ook gedaan. Ik vind het mooi als mannen mannelijk zijn en vrouwen vrouwelijk. En los daarvan, ik was graag opa geworden, ik was nu graag opa geweest, ik zou mijn kleinkind zo veel aandacht kunnen geven nu, zo veel liefde, het is echt zonde dat me dat niet gegeven is. Dat hem of haar dat niet gegeven is, kan ik ook zeggen. Ik heb het gezegd, dat ik het jammer vind dat hij gay is en hij is daar boos over. Wat ik snap, maar ik ben er ook nog. Niet dat ik niet van hem houd of hem niet accepteer zoals hij is, zeker wel, natuurlijk wel, ik weet wat er te halen en te verliezen is in het leven, dus ik ben zijn vriend voor eeuwig en ik ga naar hem kijken bij de Gay Pride, zonder dat hij het weet, en dan sta ik tussen de mensen en zie ik hem langskomen, dansend op een boot. Hij ziet mij niet en vaart langs, zingend en dansend, alsof hij gelukkig is, maar zelfs op afstand zie ik de onzekerheid en twijfel in zijn ogen. Hij was liever niet homoseksueel geweest, hij had liever een meisje gehad en een zoon en een dochter, ik weet het zeker, maar hij zal het niet toegeven, niet aan mij en niet aan zichzelf. En nu ben ik de gebeten hond, omdat ik eerlijk zeg hoe ik erover denk.

Ik vrees, Gutmensch, dat jij je verkneukelt over het feit dat mijn zoon

een nicht is, waarschijnlijk omdat je dat goed voor mij acht, omdat ik dan geconfronteerd word met mijn vooroordelen of zoiets. Je vergist je, zo is het niet, het is andersom. Jij bent het die vastzit, die niet zou durven toegeven dat het jammer is als je kind tot een minderheid behoort en dat het makkelijker en beter is niet anders te zijn dan de norm, want dat is een taboe voor jou, dat zijn oprechte en eerlijke gevoelens die jij jezelf niet toestaat.

Mijn zoon wilde destijds op ballet en ging op ballet, maar had geen talent en was te zwaar. Het waren moeilijke jaren voor hem en voor ons, maar we hebben ons erdoorheen geslagen. Mijn meisje en ik hebben gevochten voor onze zoon en dat schiep een band, we stonden zij aan zij op het slagveld en waren blij met de kleinste overwinningen. Het was, terugkijkend, een mooie tijd. Onze begintijd van verliefdheid en veel later dus die periode dat we samen sterk stonden voor hem, zijn onze mooiste jaren gebleken. We hielden van elkaar. Hoe kan dat nu opeens weg zijn? Zo ineens, zo simpel, zo achteloos? Ik begrijp het nog steeds niet.

Misschien hielden we van elkaar toen we gemeenschappelijke doelen hadden. Eerst waren we verliefd en hadden we ons ten doel gesteld, zonder dat we dat wisten, te winnen van de realiteit en te bewijzen dat het kon, dat je een leven lang liefhebbend en verliefd bij elkaar kon zijn. Daarna was ons doel ons kind op te voeden en te begeleiden naar een plek tussen de andere mensen. En toen de doelen op waren, was de liefde voorbij? Zo cynisch kan ik het zelfs niet bedenken.

Hij is nu zakelijk leider van een dansgezelschapje dat nog net een beetje gesubsidieerd wordt en dat elk jaar opgedoekt wordt en dan toch steeds nog net even niet. Hij heeft een seksueel losbandig leven, denk ik, maar daar vertelt hij niet over. Hij leeft alleen, met zijn spulletjes, in zijn - naar ik gehoord heb, ik ben er nog nooit geweest - keurig opgeruimde huisje, en hij is vaak eenzaam, net als zijn vader nu, maar toch kunnen wij niets of weinig voor elkaar betekenen. Ik denk veel aan hem als ik mijn wandelingen maak en als ik langs het speeltuintje van het park waaraan mijn huisje grenst loop, zie ik me daar op een bankje zitten terwijl mijn kleinkind of kleinkinderen aan het spelen zijn. Het zal niet gebeuren. Het blijft een film in mijn hoofd.

Omdat ik met mijn tijd meega en omdat ik dus wil en moet bewegen - de jenever smaakt 's avonds beter als ik buiten ben geweest en bewogen heb - maak ik die lange wandelingen terwijl ik naar het nieuws en naar actualiteitenrubrieken en podcasts luister. Ook die programma's van en voor jou, Gutmensch, op de met belastinggeld betaalde radiozenders beluister ik, omdat ik wil weten hoe je denkt, hoe je jezelf voor de gek houdt, hoe je ons voorliegt. Of nee, liegen is het misschien niet, dat mag ik niet zeggen, je weet niet beter, je verkeert in een wereld waar een waarheid heerst die een leugen is. Maar het vraagt grote wijsheid of inzicht dat van grote afstand te zien en te onderkennen. Over twintig jaar, over zo'n afstand heb ik het, zullen ze met verbazing kennisnemen van wat er nu allemaal aan onzin wordt uitgekraamd. Ik hoop het nog mee te maken.

Ja, het ziet ernaar uit dat er zich een grote overwinning aan het aftekenen is voor wat men 'rechts' noemt, en dat is omdat de partijen die zich daaronder scharen meer rekening houden met en opkomen voor 'de kleine man' dan jouw zogenaamde 'links'. Alles verandert altijd elke dag, maar niet zoals het door wie dan ook gewenst of gepland is, ook niet door de door jouw sfeer gedomineerde media. De populisten hebben de sfeer bepaald de laatste tijd en ze hebben grote invloed gehad op de verkiezingsprogramma's van de gevestigde politieke partijen, die de macht houden en opnieuw zullen gaan regeren. Op voorhand hebben zij hun inspirators buitengesloten, op voorhand hebben zij tegen een groot deel van de kiezers gezegd: jullie horen er niet bij, jullie mogen niet meedoen. Dat is bitter, dat doet pijn, en ik moet bekennen dat er wraakgevoelens in me opgekomen zijn, net als wilde complottheorieën, maar ik riep en roep mezelf tot de orde en dring aan op rationaliteit: we leven in een democratie en er is een grote groep die er anders over denkt dan ik, die oprecht van mening is dat de populisten, wier denkbeelden dus voor een groot deel door henzelf zijn overgenomen, nazi's zijn en fascisten. En dus heel erg gevaarlijk.

Ik luister elke dag vele uren naar de radio en podcasts. Het is mijn wereld, ik leef in mijn hoofd, met de geheime intimiteit van twee oordopjes, die mij afsluiten van alles om me heen. Er is daar ook niet zo veel, om me heen, bedoel ik, er is een man die in het bos loopt of met een

hoed op in zijn tuintje zit. Meer is het niet.

Mijn zoon en ik zochten elkaar weleens op, dat wel, de laatste tijd bijna niet meer, nu mijn meisje er niet meer bij is. Het is dan namelijk nogal ongemakkelijk voor ons. Gebruikelijk was dat zij eten maakte en ondertussen samen met hem een levendige en lawaaiige conversatie gaande hield en dat ik daar dan bij zat, om zo nu en dan ook iets op te merken. Dat is er niet meer. De familie is uit elkaar gevallen. Mijn zoon en ik zaten, nu alweer best een tijdje geleden, tegenover elkaar, diep vanbinnen van elkaar te houden, maar niet zo goed te weten wat te zeggen of waarover het te hebben. Zijn boosheid is er ook nog steeds, hij zal eeuwig boos op me blijven, ik weet het. Ik durf niets meer te zeggen, ik durf ook al lang niet meer uit te spreken dat ik hem dan natuurlijk wel een lieve, vaste vriend zou gunnen, de blik in zijn ogen die daar dan op volgt heeft mijn hart al zo vaak gebroken. Hij, op zijn beurt, durfde die laatste keer ook niks meer te vragen over de scheiding, omdat ik dan dichtsla, dat weet hij, omdat ik dan geen woorden meer heb en het ongezellig wordt. En zo zaten we dan even de tijd van een ontmoeting uit, vader en zoon, tot elkaar veroordeeld zijn we. Er is iets wat tussen ons in staat wat niet zal verdwijnen. En dat is omdat we allebei onze eigen gevoelens hebben en onze eigen meningen.

Kunnen mensen van andere werelden en zij die totaal andere meningen hebben niet meer met elkaar omgaan? Is dat de toekomst? Zijn we straks definitief verdeeld in verschillende kampen, volkomen van elkaar gescheiden? Willen we alleen nog maar leven met gelijkgestemden?

In mijn geval ben ik dan misschien wel een kamp van één. Ik ben mijn eigen zelfstandige peer group, mijn eigen niche.

4.

Op een avond gaat het mis. Ik ben weer naar ons oude huis gereden, terwijl het buiten miezert en alles glinstert, wat me een veilig gevoel geeft omdat iedereen nu binnen blijft, en ik ben weer naar het zijraam geslopen om daar naar binnen te kijken in de wereld die me afgenomen is. Wat ik zie verbijstert me. Ik zie het halfnaakte, in de loop der jaren ouder geworden lijf van mijn meisje, dat op de bank bemind wordt door een net zo halfnaakte Ursula, die mooier en strakker is. Twee vrouwenlichamen die zich in elkaar vouwen, vier strelende handen, twee paar lippen en twee tongen die hun weg zoeken, van tederheid naar opwinding en weer terug. Ik vergeet alles om me heen, kom wat verder omhoog en ik staar naar wat ik daar zie. Zo hebben mijn meisje en ik nooit gevreeën, zo is het nooit gegaan, die geïmproviseerde dans die daar uitgevoerd wordt, dat ken ik niet, dat kan niet, dat weet ik niet. Ik zie dat ze elkaar aankijken, dat ze elkaar onophoudelijk kussen, maar dat ze ondertussen elkaar ook strelen en tot opwinding brengen. Ik begrijp onmiddellijk dat de daad zo bedoeld is, dat het zo moet zijn en dat ik daar in het verleden met haar alleen een heel klein beetje aan geroken heb, die tederheid bedoel ik, toen ik bezig was haar te veroveren. Daarna werd het al snel minder. Ursula en zij zijn toch al meer dan een jaar samen en dan nog vrijen ze zo, op een gewone avond op de bank, terwijl het buiten miezert en alles glinstert. Ik vergeet alles om me heen, kom helemaal overeind en kijk naar binnen, met grote ogen en mijn mond open.

En dan, alsof iets of iemand haar heeft gewaarschuwd, kijkt Ursula op van haar minnespel en ik zie in haar ogen dat ze me ziet, of minstens dat ze iemand ziet. Ik sta nog even een seconde te staan, zie nog net hoe zij met wilde ogen opspringt en wat kledingstukken van de grond graait en dan duik ik weg. Eerst naar onderen, weg van het raam, dan naar opzij, weg van het huis. Half struikelend ren ik weg, storm ik weg. Achter me gebeurt vooralsnog niets, toch dender ik met mijn grote zware lijf in paniek door de tuin die ik zo goed ken, over het gras dat ik duizend keer gemaaid heb en door de perkjes die ik eindeloos heb gewied. Als ik over

het lage muurtje spring, dat op de grens staat met de straat, blijf ik ergens achter haken, een struik of een tak of het muurtje zelf, ik weet het niet, en ik duikel voorover naar de stoep, de glinsterende stoep. Ik zie hem zo op me afkomen en ik strek mijn handen uit, zet die op het glinsterende nat, maar glijd weg en bonk met een doffe dreun met voorhoofd en neus op de ruwe tegels, glijd nog een heel klein stukje door en kom dan tot stilstand, in stille vrede. En daar lig ik dan. Heel zacht voel ik een milde spray van regenwater op mijn gezicht en hoor ik om me heen wat kleine regendruppeltjes op de plasjes op de straat en in de bomen en struiken in de tuin achter me. Heb ik pijn? Nee. Hoe lang lig ik daar al? Ik weet het niet. Seconden of minuten? Ik weet het echt niet. Moet ik niet overeind komen en wegrennen? Dat zou ik moeten. Waarom doe ik dat niet? Waarom beweeg ik me niet?

Dan trekt de glans van een streep geel licht over de straat links van me, ik draai mijn hoofd en zie een silhouet op de oprit van mijn huis, van het huis waar ik een half leven gewoond heb. Het is Ursula, die halfnaakte Ursula van net, nu in een regenjas en met kaplaarzen. Een tweede silhouet voegt zich bij haar en samen komen ze met voorzichtige stapjes mijn kant op. Ik moet opstaan en wegrennen, ik weet het, ik moet hier weg, maar iets houdt me tegen, iets houdt me in een ijzeren greep, alsof ik vastgeplakt zit aan de stoep die glinstert van het gemiezer.

‘O god, het is mijn ex,’ hoor ik mijn meisje zeggen.

‘Wat een idioot,’ zegt Ursula, met een zachte, lage stem.

Ze heeft gelijk. Ik ben een idioot. Ik ben een idioot geworden. Lange tijd was ik iemand die enig respect verdiende. Ik had een vrouw en een kind, ik had werk bij de spoorwegen dat ik goed deed en het was misschien niks bijzonders, maar ik was consciëntieus en plichtsgetrouw. Ik was ook niet onaangenaam in de omgang: ik praatte met mensen, stelde vragen en toonde belangstelling, vertelde ook zo nu en dan iets over mezelf, en dat alles in de juiste verhouding. Ik was een gewoon mens met een gewoon leven. Dat ben ik nu niet meer. Nu ben ik een idioot die zichzelf voorover op een stoep heeft gesmeten en die met lichte weerszin en enige afschuw bekeken wordt door twee vrouwen, van wie er één duizenden keren het bed met me heeft gedeeld, in praktische en amoureuze zin. Ik sluit mijn ogen en besluit daar gewoon nog maar te blijven liggen, daar op die plek.

Met mijn ogen dicht ben ik er niet. Ik wil er gewoon even niet zijn.

Terwijl mijn meisje met onverwacht ontroerend zachte hand mijn wond verzorgt, ze dept mijn linkerwang met jodium, maakt Ursula koffie voor me. Het apparaat produceert brommend een espresso, die vervolgens zwijgend voor me neergezet wordt.

‘Dank je wel.’ Mijn hand trilt zie ik, als ik naar het minuscule kopje reik.

‘Ook een glaasje water?’

Ik knik. ‘Graag,’ raspt het.

Vooralsnog wordt er niks gevraagd of opgemerkt. Ik word niet uitgescholden, niet bespot en de politie wordt niet gebeld. Is dat goed of slecht? Ik weet het niet. Is deze vriendelijke behandeling de ultieme vernedering, omdat ik absoluut niet als gevaarlijk wordt beschouwd en daarom volstrekt niet serieus te nemen ben? Of is het gewoon eenvoudige liefde, omdat ze met me te doen hebben, omdat ik ben gevallen toen ik wegrende, nadat ik als een ongelukkige puber bij ze naar binnen heb staan gluren? Ik merk dat ik verward ben. De klap heeft alles in mijn hoofd losgeslagen en door elkaar heen gehusseld, en nu de losse deeltjes weer zijn neergedaald, heeft zich in mijn hersens een nieuwe orde, een nieuwe rangschikking gevormd. Ik denk opeens anders dan ik deed, lijkt het wel. De klap heeft me gereset.

De koffie is lekker, het is lekkere sterke koffie, en ook de grote slok fris water doet me goed, streelt mijn verhitte strot.

‘Hoe ben je hier? Met de auto?’ De stem van mijn meisje klinkt zoals die altijd geklonken heeft, dichtbij en lief, alsof er niks veranderd is.

Ik knik.

‘Waar staat hij dan? Ik zag hem niet.’

‘Om de hoek.’

Ik zie dat de twee vrouwen elkaar even aankijken, het is een korte blik, die verraadt dat ze elkaar al goed kennen, ik zie het en het stemt me treurig.

‘Sta je hier wel vaker naar binnen te gluren?’

Weer valt het me op hoe laag en aangenaam de stem van Ursula klinkt, en de toon is ook goed: zakelijk, maar vriendelijk. Is het logisch dat mijn

meisje haar verkiest boven mij? Ben ik gewoon de mindere van deze evenwichtige, sterke vrouw? Op dit moment ben ik dat misschien, maar is het mijn schuld dat het zo ver gekomen is?

Er wordt niet zo veel gezegd. Mijn hoofd wordt verbonden, ik krijg nog een tweede koffie en een tweede glas water en ik vertrek.

‘Ik bel je van de week wel even,’ zegt mijn meisje, terwijl ze in de deuropening staat.

Kijk ze bezorgd? Het zou kunnen.

Het is koud in mijn huisje. Ik zet de kachel aan en ga erbij staan. Nog steeds is er die verwarring, het is alsof ik naar een film kijk waarin ik zelf de hoofdrol speel. Heb ik invloed op mijn leven of is van alles voorbestemd? Dat verandert het antwoord op de grote vraag over wat ik doe met de tijd die ik nog heb, hoe ik de rest van mijn leven ga inrichten. Misschien heb ik daar wel niets over te zeggen.

Die nacht lig ik uitvoerig wakker en bedenk ik dat ik een pionier ben. Straks heeft iedereen dit probleem. Over dertig jaar is energie gratis, omdat de opnamecapaciteit van zonnepanelen en dergelijke zich volgens de wet van Moore ontwikkeld heeft, en dan hoeft er bijna niet meer gewerkt te worden. Robots zullen alles van ons overnemen en het enige wat wij moeten doen is onszelf bezighouden met iets wat de suggestie in zich heeft dat we het allemaal in eigen hand hebben en dat ons bestaan zinvol is.

Ik lig wakker tot de ochtend en val dan nog even in slaap. Tegen negenen word ik gewekt door een streep zonlicht die door de kier tussen de gordijnen precies in mijn ogen schijnt. Dat is wel weer een mooi iets, die zon die er opeens is, die ons allemaal beschijnt, waar we ook zijn en wie we ook zijn.

Uitgeverij Vogelvrij

Uitgever Vogelvrij publiceert digitale boeken met de lengte en de amusementswaarde van speelfilms.

Lid worden van uitgeverij Vogelvrij

Met een abonnement bij uitgeverij Vogelvrij krijg je elke maand een nieuw boek. Soms vermakelijk, soms romantisch, soms controversieel, maar altijd entertaining.

Een abonnement kost maar 25 euro per jaar. Kijk voor meer informatie op <https://uitgeverijvogelvrij.nl>

Vrij vrij

EEN HUWELIJK
ZONDER ABSOLUTE MONOGAMIE
Erna & Frits Turing

Dame Blanche

TRAGIKOMEDIE
Gijs Muller

Ode Parfum

ROMAN
Geertje Geerlings

